

1991 - מבצע שלמה

1984 - מבצע משה

2021 - מבצע טרמפיסטים

העלייה האינסופית

החלטות ממשלות ישראל בעניין המשך ההגירה
מאתיופיה לישראל בשנים 1997-2021 (כסלו התשפ"ב)

תיעוד החלטות הממשלה בנושא ההגירה מאתיופיה:

בשנת 1997 החליטה הממשלה להעלות את אחרוני השוהים במחנה המעבר. דבר שהסתיים ב-1999 בהעלאתם של 4,000 בני המחנה האחרונים.

16.2.2003 - החלטה 2948: ¹ משרד הפנים ונציגי הרבנות יבדקו מי מבני הפלאשמורה צאצא לאם יהודיה- ויוכל לעלות ארצה על פי רשימה שתגובש מראש.

10.03.2005 - החלטה 3368: ² הוחלט כי מתוך רשימת המועמדים המאושרת לעלייה שהוכנה ומונה 17,188 איש יועלו עד סוף שנת 2007 כ-13,000 בני פלאשמורה, בנוסף ל-4300 נפש שעלו עד כה בהתאם להחלטה הקודמת 2948.

הודגש כי התכנית תכלול 'הפסקת פעילותם של כל הארגונים הפועלים באתיופיה והתחייבותם שלא לחזור ולפעול בנושא', וכי 'בתום שנת 2007 עם השלמת הבאתם ארצה של כל בני הפלאשמורה בהתאם ל"סקר" כאמור בסעיף א' לעיל, יסגרו המחנות באתיופיה'.

14.9.2008 - החלטה 4082: ³ למרות העלאתם של 16,095 בני הפלאשמורה בהתאם להחלטות הקודמות (2948 ו-3368) תיבחן לפני משורת הדין העלאת בני פלאשמורה נוספים הרשומים ב'סקר אפרתי ולדמן' (משנת 1999) ובלבד שהם עומדים בתנאי החלטה 2948, ובני משפחתם בישראל הגישו בקשה להעלאתם, וגם שהם גרים בגונדר לפחות שנה ממועד החלטה זו.

12.5.2009 - החלטה 187: ⁴ שר הפנים יבדוק זכאות עוד עולים מבני הפלאשמורה העומדים בתנאי ההחלטה הקודמת (4082) 'עם סיום העלאת בני הפלאשמורה שיימצאו זכאים לעלייה בהתאם להחלטה מס' 4082 מיום 14.9.2008, כפי שתוקנה בהחלטה זו, תופסק ההבאה המאורגנת מאתיופיה, וכניסה נוספת תתאפשר בהתאם לחוק הכניסה לישראל'.

14.11.2010 - החלטה 2434: ⁵ על אף האמור בכל ההחלטות הקודמות, שר הפנים יבחן שוב העלאת בני פלאשמורה נוספים ובתנאי שהם: זרע ישראל מצד אימותיהם המבקשים להתגייס כהלכה בארץ, רשומים בפנקס קהילת הממתינים בגונדר, ושקרוביהם הגישו בקשה עבורם או יגישו כעת.

'עם סיום בחינת מועמדותם לכניסה לישראל והבאת בני פלאשמורה שיעמדו בתנאים בהתאם להחלטה זו, יסתיים טיפולה של מדינת ישראל בבני הפלאשמורה, ולא תהיה יותר הבאה מאורגנת של בני פלאשמורה מאתיופיה, ולא תאושר כניסת מועמדים נוספים מאתיופיה בטענה של שייכות לקהילת בני הפלאשמורה'.

'למען הסר ספק, מובהר כי כניסה עתידית מאתיופיה תתאפשר רק על בסיס פרטני ...'

¹ <https://www.gov.il/he/departments/policies/2003-feb2948>

² https://www.gov.il/he/departments/policies/2005_des3368

³ https://www.gov.il/he/departments/policies/2008_des4082

⁴ https://www.gov.il/he/departments/policies/2009_des187

⁵ https://www.gov.il/he/departments/policies/2010_des2434

'הממשלה רושמת לפניה את הודעותיהם של השופט בדימוס מאיר שמגר המכהן כיו"ר "הוועד הציבורי למען שארית יהודי אתיופיה", הרב הראשי לישראל שלמה עמאר במכתבו לראש הממשלה, יו"ר הסוכנות היהודית, נציגי סיעות בכנסת וארגונים לא ממשלתיים הפועלים בנושא, כי בתום הבאתם של אחרוני הרשומים ב"פנקס הממתנים בגונדר" כפי שעודכן בשנת 2010 שיעמדו בתנאים על פי החלטה זו, **לא תבוא כל דרישה להבאת קבוצות נוספות מאתיופיה** וכן את תמיכתם בעיקרי החלטה זו.

'הממשלה רושמת בפניה את כתב ההסכמה בין הסוכנות היהודית לבין ארגון נאקוג' (NACOEJ) לפיו בגמר הבאתם של 600 האנשים הראשונים שיכנסו לישראל החל מחודש פברואר 2011... **יפסיק הארגון כל פעילות במתחם בגונדר, ייצא מאתיופיה ויעביר את ניהול המתחם לידי הסוכנות היהודית.**

'הממשלה, באמצעות שגרירות ישראל באדיס אבבה, תודיע לארגון הג'וינט המפעיל שירות רפואי בגונדר, **שהמתחם בגונדר ייסגר עם גמר הבאתם של בני הפלאשמורה על פי החלטה זו.** 'משרד החוץ יעביר החלטה זו לממשלת אתיופיה כאות להתחייבותה של ישראל לסיים את העיסוק בסוגיית ההבאה המאורגנת לישראל של בני הפלאשמורה.

15.11.2015 - החלטה מס' 716: ⁶ למרות ההחלטה הקודמת (2434) יבחן שר הפנים את העלאת יתרת יוצאי זרע ישראל מאתיופיה ובלבד שהמועמד עומד בכל התנאים הקודמים. הפעם תיבחן גם העלאת מועמדים הרשומים ברשימות הממתנים שעד כה לא הותרה כניסתם ארצה. 'עם סיום בחינת מועמדותם לכניסה לישראל והבאת אלה שיעמדו בתנאים בהתאם להחלטה זו, **לא תהיה יותר הבאה מאורגנת של קבוצות מאתיופיה, ולא תאושר כניסת מועמדים מאתיופיה לצורך גיור בטענה של שייכות לקהילת בני הפלאשמורה.**

'למען הסר ספק, מובהר כי **כניסה עתידית מאתיופיה תתאפשר רק על בסיס פרטני, לפי חוק השבות**, התש"ס-1950 או בהתאם לסמכויות שר הפנים לפי כל דין. '11.08.2016 - החלטה מס' 1911: ⁷ כמענה לצרכים הומניטריים ולא יחוד משפחות יבחן שר הפנים את זכאות בני הקהילה המעוניינים לעלות - אלה אשר עומדים בתנאי ההחלטה הקודמת (716) ובנוסף לכך הם בודדים שכל משפחתם עלתה ארצה או הורים שחלק מילדיהם כבר עלו והם מעוניינים לעלות בעצמם עם בני או בנות זוגם וילדיהם הנוספים. או ילדים שנכללו ברשימות אך לא עלו כי נהיו בגירים טרם כניסת הוריהם ארצה. בנוסף עליהם תותר כניסת אלמנים שבני זוגם שנפטרו היו זכאים לעלות והופיעו ברשימות, או יתומים בגירים שהוריהם הופיעו ברשימות אלא אם כן העלאתם תיצור ניתוק משפחות חדש באתיופיה.

'זכות כניסה זו לא תיגרר לילדי הבגירים של הנכנסים מתוקף סעיפים אלה.

⁶ https://www.gov.il/he/departments/policies/2015_des716
⁷ https://www.gov.il/he/departments/policies/2016_dec1911

7.10.2018 החלטה מס' 4178: ⁸ בהתאם להחלטה הקודמת (1911) להורים שילדיהם עלו כבר ארצה, יוכלו להצטרף בני זוגם וילדיהם הנוספים קטינים או בגירים שהם רווקים ללא ילדים אבל לא יעלו ילדים נשואים ונכדים.

9.02.2020 - החלטה מס' 4869: ⁹ שר הפנים יבחן העלאת בני פלאשמורה נוספים שעומדים בכל התנאים המצטברים בהחלטות הקודמות, ושכניסתם ארצה לא אושרה אך ורק משום שתמה המכסה שנקבעה.

12.10.2020 - החלטה מס' 429: ¹⁰ בעקבות ההחלטה הקודמת, מוחלט להעלות 2,000 מבני הפלאשמורה.

מוטל 'על שרת העלייה והקליטה לגבש בתוך חודשיים מתווה להשלמת הבאת הממתינים מאתיופיה על בסיס החלטה מס' 716 ולבחנית כלל יתר הבקשות במטרה להביא לסגירת המתחמים'.

עד מרץ 2021 הושלמה הבאת 2000 מהגרים עליה הוחלט בהחלטת ממשלה ב-12.10.20. הבאת מהגרים אלה נעשתה במסגרת פעילות שקיבלה את השם מבצע 'צור ישראל'.

02.08.2021 - שרת הקליטה מדווחת בדף הפייסבוק שלה על כך שהשיגה תקציב ממשלתי להבאת 3,000 מהגרים נוספים לישראל: '...כפי שנחתם בהסכמים הקואליציוניים, מבצע "צור ישראל" להעלאתם של הממתינים מאתיופיה ימשך ביתר שאת ועד סוף שנת 2022 יועלו 3,000 ממתינים נוספים, שיצטרפו ל-2,000 שכבר עלו בשלב הראשון של המבצע'. ¹¹

09.11.2021 - הממשלה החליטה להגדיל את מספר המהגרים שהבאתם לארץ הוכנסה לתקציב המדינה – פורסם כי לפי ההערכות אושרה הגירה של יותר מ-3,000 מהגרים, לא פורסם מספר מדויק. עוד פורסם כי הממשלה העבירה הוראה לרשות האוכלוסין וההגירה לפעול באופן מידי לאיסוף הרשימה של זכאי ההגירה ולביצוע ההחלטה. ¹²

08.11.2021 - התפרסם מכתב רבנים, ביניהם: הרב יעקב מדן, הרב אברהם גיסר, הרב רא"ם הכהן, הרב יואל בן נון, הרב שי פירון והרב יובל שרלו, הקורא לממשלת ישראל: "לצערנו, מידע כוזב ואינטרסים קטנים גורמים לעיכובים המסכנים את שלומם, ואנו קוראים לממשלת ישראל להתעלות לגובה השעה ולהעלות את כל שארית יהודי אתיופיה... עוקבים בדאגה גדולה באשר למצב החירום הקיים באתיופיה בשל המלחמה, ומסכן את שלום הממתינים לעלייה", והדגישו: "בנפשם ובנפשנו הדבר, כי אחים אנחנו ואנו ערבים בעדם, ובפרט בשעות הקשות שיש בהם חשש סכנה". ¹³

⁸ <https://www.gov.il/he/departments/policies/dec4178> 2018

⁹ <https://www.gov.il/he/departments/policies/dec4869> 2020

¹⁰ <https://www.gov.il/he/departments/policies/dec429> 2020

¹¹ <https://www.facebook.com/page/336333819807014/search/?q=3%2C000>

ראיון עם שרת הקליטה שבו היא מדווחת על התקציב שהשיגה להבאת 3,000 מהגרים נוספים:

https://www.inn.co.il/news/504931?fbclid=IwAR22I71BrRY96lhOh_HNOmcRyOUWwCf0qb0_eK1RXqHBVU7Q2wj_fBR2UH0c

¹² <https://www.ynet.co.il/judaism/article/r1skplowk>

¹³ <https://www.ynet.co.il/judaism/article/hkz611fidt>

מכתב הרבנים עומד בניגוד לעמדת המל"ל: מסמך מסווג של המל"ל קבע כי לא נשקפת סכנה לאוכלוסייה שממתינה להגיע לישראל, וכי הקריאות לזרז את העלאתה ארצה נועדו ליצור לחץ על הדרגים הבכירים. עוד נכתב כי על אף המציאות הקשה במדינה, מבצע חילוץ, ואפילו שיח בנושא, עלול לגרום לעימות מול שלטונות אתיופיה ולסכן את הממתינים. במסמך צוין כי מדובר בספחים של איחוד משפחות, קרי: לא מדובר בזכאי חוק השבות.¹⁴

שרת הקליטה מצידה זעמה על המסמך של המל"ל וכינתה אותו "לא מכתב הערכה ביטחונית - אלא עמדה פוליטית גרידא", והוסיפה: "המסמך ראוי להיזרק לפח האשפה ההיסטורי של מדינת ישראל".¹⁵

בראיון שהעניקה לערוץ 7 דיברה תמנו שטה על כך שמטרתה להשלים את הגירתם של 9,000 מהגרים שאושרו ב-2015,¹⁶ אך מתברר שכיום ממתינים להגירה לא פחות מעשרת אלפים אנשים.¹⁷

ציטוטים חשובים

1. אברהם ירדעי, מהפעילים המרכזיים בעדה: 'המדינה מביאה גויים בצבע שלנו ומהמדינה שגם אנחנו באנו ממנה'.

הרב יצחק זגיה, רב הקהילה ברחובות: 'ישראל מעלה אזרחים אתיופים נוצרים רבים שמתחזים לפלאשמורה, למרות שאין להם שום זיקה לעם היהודי... כך במקום שמספר בני הפלאשמורה ילך ויקטן ככל שמתקדמת עלייתם לישראל, המספר רק ממשיך לגדול. ארגוני הלובי למען הפלאשמורה מובילים את הממשלה באף. אם זה לא ישתנה, ישראל צפויה לקלוט עוד עשרות אלפי פלאשמורה בשנים הבאות'.¹⁸

2. בדו"ח מבקר המדינה לשנת 2008 מובאת עמדת גורמים מקהילת 'ביתא ישראל': 'המחמירים שבהם סבורים כי חלק ניכר מן העולים אינם אפילו מבני הפלאשמורה אלא הם נוצרים שאין להם כל קשר ליהדות ולזרע ישראל; כי מדובר בבקשות להגירה על רקע כלכלי שארגונים שונים העוסקים בעליית בני הפלאשמורה מקדמים את הטיפול בהן באמצעות גיוס כספים וכן באמצעות תעמולה, שנציגי 'ביתא ישראל' מכנים "פעילות מיסיונרית", וכי מדובר בפרצה שתאפשר להפעיל לחצים פוליטיים-חברתיים על ממשלות ישראל ובעקבות כך יעלו לישראל המונים שאינם יהודים'. בעלי העמדות המתונות יותר מקרב אותם אישים ודוברים טוענים כי רבים מבני הפלאשמורה

¹⁴ <https://www.ynet.co.il/judaism/article/hkz611fidt>

¹⁵ שם.

¹⁶

¹⁷ https://www.inn.co.il/news/504931?fbclid=IwAR22I71BrRY96lhOh_HNOmcRyOUWcF0qb0_eK1RXqHBVU7Q2wj_fBR2UH0c

¹⁷ <https://www.ynet.co.il/judaism/article/byasrt8wk>

¹⁸ <https://www.makorishon.co.il/nrg/online/1/ART1/723/350.html>

הממתינים לעלייה לישראל אינם זכאים לכך לפי הקריטריונים לקבלת זכות עלייה, וכי לא נעשית הבחנה ראויה בין אלה שיש להם קשר לעם היהודי ובין אלה שכל עניינם להגר לארצות המערב. באמצעות אמירות אלה מותחים אותם דוברים ביקורת גם על האגודות הפועלות למען עליית בני הפלאשמורה ועל הפעילים בתחום זה שלדעתם תומכים ללא סייג בכל אחד מבני הפלאשמורה שרואה בעצמו זכאי לעלייה. לדברי אותם דוברים, החלופה למצב האמור לעיל היא בדיקה קפדנית שבכוחה להבטיח שרק בני הפלאשמורה שיש להם קשר מוכח לעם היהודי יעלו לישראל¹⁹.

3. מתוך כתבה ב'הארץ' מ-2009 על ספרו של אורי קונפורטי, שכנציג הסוכנות באתיופיה, סייע לאלפי בני פלאשמורה לעלות לישראל: 'המטבח הוא רק חלק ממסחטת כספים מתוחכמת. גורמים יהודיים-אמריקאים, הוא אומר, רוצים בהמשך עליית הפלאשמורה כדי להפיק עוד תרומות מחברי הקהילה שמעוניינים לסייע ב"תיקון עולם" וב"מיזוג גלויות" וכדי לשפר את יחסיהם עם השחורים בארצות הברית... קבוצה בעלת פוטנציאל עלייה כמעט אין-סופי'.

'בקרב פקידיים במשרד הפנים, במשרד הקליטה ובסוכנות היהודית, אין מדובר בעמדות חריגות, אף שרק מעטים מביעים אותן בפומבי'. 'כולם חוששים שיאשימו אותם בגזענות', אומר פקיד ממשלה בכיר לשעבר שעסק בנושא ושסירב ששמו יפורסם, 'זה לא איחוד משפחות ולא שמות מכובסים אחרים כמו עלייה. זה נמשך היום בגלל שיתוק ופחד ממלכתיים'.

'אמר שטרית ש"ז סכנה גדולה". רוב המומחים מעריכים שרוב הפלאשמורה לא יהודים ולא בני יהודים. תמיד אפשר להמשיך ולחפש שבטים שרוצים לבוא לישראל. כבר שלוש-ארבע פעמים מכרו לנו שאפשר לפנות את כל האנשים שבגונדר וכך לגמור את הפרשה ובכל פעם המחנות התמלאו מחדש'.

'מאז ינואר 2005, ממשלות ישראל החליטו שוב ושוב לסגור את המחנות ולעצור את העלייה, מתוך הכרה שלפלאשמורה שנתרו באתיופיה אין קשר אמיתי ליהדות'. 'הפתח ההומני הצר הזה נהפך לפרוזדור רחב'.

'כשקונפורטי בא לאתיופיה היו במחנות 10,000 בני אדם, ונאמר שהם האחרונים. אלא שגם לאחר שהיה שותף להבאת 14 אלף פלאשמורה, עדיין יושבים במחנה בגונדר 8,700 בני אדם'.

'נאקוג', לפי קונפורטי, גם אחראי למצג השווא במחנות באדיס אבבה ובגונדר, שנועד לגייס

¹⁹ <http://www.iaej.co.il/wp-content/uploads/2018/06/%D7%9E%D7%91%D7%A7%D7%A8-%D7%94%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%94-%D7%A4%D7%9C%D7%A9%D7%9E%D7%95%D7%A8%D7%94.pdf>

כספים מתורמים. שיאו, לדבריו, הוא בתפילות ההמוניות בבית הכנסת, שאליו נחשף כל מבקר זר במקום.²⁰

4. 'ב-1998, בלחץ עתירה לבג"צ, החליטה ממשלת נתניהו להעלות ארצה את כל מי שהתקבצו עד אז במחנה באדיס-אבבה, תוך אמירה חד-משמעית שהפעם זהו סוף הפרשה. אמירה שהתבררה חיש מהר כמוטעית לחלוטין. מנכ"ל משרד ראש הממשלה דאז, משה ליאון, אומנם פנה לארגונים האמריקניים ובראשם NACOEJ (האיחוד הצפון אמריקני למען יהודי אתיופיה), שהוא הארגון הפעיל ביותר עד היום, וביקש להפסיק את הטיפול ההומניטרי במחנה כדי שלא למשוך אליו אנשים נוספים. אלא שהתברר שהבור אינו מלא מחולייתו. עוד בטרם הספיקו 4,000 יושבי המחנה שעלייתם אושרה להגיע ארצה, התמלא המחנה מחדש בתובעי עלייה שעזבו את כפריהם כשהתקווה מנצנצת בעיניהם. מובן שהפעילות ההומניטרית לא פסקה והמספר רק הלך וגדל.

'ממשלת שרון החליטה שוב [לשים] סוף פסוק לפרשה, הפעם על-ידי הפסקה מוחלטת של העלייה, וממשלת אולמרט אימצה מדיניות זו ב-2008. שר הפנים דאז, מאיר שטרית, נאלץ להדוף לחצים של ארגוני העולים ושל האמריקנים. הוא סיפר שאזרחים אתיופים שילמו למשפחות בישראל כדי שיטענו שהם קרוביהן ויגישו בעבורם בקשות לעלייה. "אם 8,000 הנותרים יקבלו אישורי עלייה, יבואו בעקבותיהם עוד אלפי אזרחי אתיופיה שיטענו לזכאות" 'העיתונאי יוצא אתיופיה דני אדינו אבבה: "במסעות של ארגונים אמריקנים מתודרכים אותם אנשים המחופשים ליהודי-מחנה-טרם-עלייתם-לארץ אבות כיצד לנהוג מול ממשלת חלם הציונית. הם לומדים איך לקרוע את הרגש היהודי ולהרטיט את המיתרים היהודיים בקול ענות חלושה ותחינה ששורשיה לוטים בערפל. אם הם משיגים את שלהם ומועלים ארצה, ייצאו עד מהרה לאותן הפגנות מוכרות כדי לקרוא גם לקרוביהם שמקור זהותם היהודית לא נודע – לעלות, שוב, מכורח החולשה של הממסד הישראלי. וחוזר חלילה'²¹.

5. שגריר ישראל לשעבר באתיופיה, אבי גרנות כתב לראש מנהל הגיור: 'בביקורי במתחם, באותם מקרים שבהם הביקור לא היה מתוכנן, לא מצאתי אותם מנהלים חיים יהודיים. תפילות שחרית הומות אדם התקיימו רק כאשר הביקורים היו מתוכננים מראש. רבים מאוד מתושבי אתיופיה הענייה מצפים למצוא עתיד טוב יותר בעולם הגדול, וישראל מהווה אטרקציה מבוקשת'.²²

²⁰ <https://www.haaretz.co.il/misc/1.1285496>

²¹ <https://www.news1.co.il/Archive/0024-D-54154-00.html>

²²

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A4%D7%9C%D7%90%D7%A9%D7%9E%D7%95%D7%A8%D7%94>

6. בדיון בישיבת הוועדה לביקורת המדינה ב 25.6.2018, כשהרב מנחם ולדמן תיאר את המצב שכשהיה מדובר בכאלה שרק אביהם יהודי, חלק מהמשפחה נשארה באתיופיה, העירה יו"ר הוועדה חה"כ יחימוביץ': 'מה שלא חל למשל על עולים מחבר העמים'. ענה לה פרופ' מור יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה: 'בוודאי שחל, בחומרה הרבה יותר גדולה'.

7. עו"ד ד"ר יונה שרקי, היועץ המשפטי של המרכז למדיניות הגירה ישראלית, אמר בראיון ל-YNET: 'השאלה המהותית היא האם הם זכאים על פי חוק השבות... מבקשים לעלות על בסיס איחוד משפחות, ולא על בסיס חוק השבות, מכיוון שהם לא זכאי שבות על פי הקריטריונים המרחיבים ביותר של החוק ושל התקנות... כבר בשנת 2008 אמר אורי קונפורטי, הנחשב ל'אבי העלייה מאתיופיה', באופן חד-משמעי שאין יותר יהודים באתיופיה, על פי חוק השבות - למעט אחדים, והוא מדבר על כך שהרשימות הללו מסולפות מיסודן...'²³

²³ <https://www.ynet.co.il/judaism/article/byasrt8wk>